



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 499. Poenæ pecuniariæ an & quibus, & à quibus Judicibus ecclesiasticis imponi possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Quest. 498. Qualiter pœna morte rei, præscriptione & aggratiatione Principis tollantur vel mitigentur?

1. Resp. ad primum: Regulariter tolluntur morte rei; quia morte ejus extinguuntur delicta. l. 6. ff. de publ. judic. l. 3. §. fin. & l. 9. ff. de accus. l. 10. ff. ad S. C. Turp. l. 20. ff. h. r. nihilominus tamen pœnæ quandoque non solum ab hæredibus exiguntur, bonæque defuncti fisco vindicantur, sed etiam ob nimiam atrocitatem criminis, v. g. perduellionis, latrocinii, veneficii, sui ipsius interemptionis in cadavera animadveriti solet, juxta dicta paulò supra.

2. Resp. ad secundum: Crimina quò ad lencdas pœnas tolluntur regulariter præscriptione 20. annorum, juxta l. 12. C. ad Leg. Cornel. de falsis; est tamen hæc præscriptio pœnarum imponendarum non verò impositarum, i. a ut damnatus nequidem præscriptione 50. annorum setueri possit. Lauterb. h. r. §. 28. præscriptionem quoque pœnarum imponendarum impediri reorum fugâ & absentia, apud eundem tradit Carpz. l. c. q. 141. n. 55. & 56. uti & n. 84. quod reus confitens sponte crimen jure naturali prohibitorum, etiam præscriptione impletâ, si de corpore delicti constat, in aliquam pœnam mitiorem damnari possit. Item ubi jus divinum ex causa universali certam pœnam determinavit, ita ut nec Princeps facultatem aggratiandi habeat, ibi ponere præscriptioni terminum non est integrum, v. g. in crimine Assassinii, Sodomiae &c. Lauterb. cit. §. 28. in fin. citans Dn. Granz. defens. inquisit. c. 8. m. 1. num. 15. vide de his plura ad tit. de præscript.

3. Resp. ad tertium: Facienda aggratiatio (aliàs etiam dicta indulgentia, cor. r. C. de sent. pass. & rest. remissio pœnæ & impunitas facinoris perpetrati, l. 5. ff. h. r.) est, quâ reis convictis & confessis pœna criminalis promerita ex gratia remittitur; de jure civili competit soli Imperatori & Principibus, penes quos summa in republica potestas. l. 4. l. 9. §. 11. l. 27. pr. ff. h. r. Hodieque in Imperio omnibus, qui superioritate territoriali gaudent; cum enim hæc gratia non nisi per privilegium fieri queat ejus solius, qui jus (intellige supremum) in territorio obtinet. l. 1. C. de ll. recess. Imp. de Anno 1526. §. 6. & 8. Limn. de J. P. Tom. 1. l. 4. c. 8. n. 268. Carpz. l. c. q. 150. n. 14. Aggratiandi jure & potestate gaudentes, eam indistinctè exercere non possunt, sed summopere solliciti esse debent, ne omnibus promiscuè & sapius in hujusmodi gratia concedenda sine sufficiente ratione sint proclives, sicque ex gratia fiat injustitia; cum etiam summi Principes legibus divinis & naturæ, omnibus à Deo ex æquo præscriptis constringantur. Unde in delictis, quorum turpitudò specialiter contra

naturam est, & quibus proinde ex causa perpetua & universali à Deo supremo legislatore mortis supplicium determinatum est, v. g. Genes. 9. v. 5. Exod. 21. v. 12. Levit. 20. v. 15. Num. 35. v. 31. 1. Reg. 20. v. 24. Supremos Principes potestate aggratiandi destitutos, passim tradunt A. A. atque ita jus aggratiandi exercetur circa pœnas jure humano statutas. Sed & cum magna circumspectione, nec non sine legitima causa, qualis esse potest numerus liberiorum, l. 7. §. 3. ff. de bon. damnat. delinquentium multitudo, confessio spontanea, l. 5. §. 1. ad Leg. Jul. majest. revelatio sociorum & conjurationis &c. qui obtentâ gratiâ de novo delinquit, in ipsum etiam ratione præteritorum animadveriti posse, & quandoque etiam hæc clausulam adjungi solere, ut tunc concessâ gratiâ privatus esse debeat, tradit Stryck. de abolit. princ. c. 5. à n. 140. uti etiam gratiam concessam perimit subrepto ob falsitatem precum & suppressionem quarundam qualitatum. Lauterb. §. 31. cum Theod. c. 10. Aphor. 7. num. 28. De cætero effectus aggratiationis est, quòd reus liberetur pœnâ publicâ; cum enim gratia sic strictè intelligatur, aggratiatio non extendit se ad restitutionem bonorum confiscatorum pristinatorumque jurium, neque infamiam criminis tollit, l. 3. C. de gen. abolit. l. 2. 6. & 7. C. de Sent. pass. nisi Princeps expressè velit reum plenariè absolvi, in integrum restituendo. l. 1. & l. 3. C. de Sent. pass. l. 10. C. de gen. abolit. Neque extendenda aggratiatio ad interesse partis, cui eâ non obstante satisfaciendum, uti nec ad non refarcienda damna ex crimine illata alteri, l. 25. ff. l. 9. C. ad Leg. Cornel. de Sicar.

4. Resp. ad quartum: Mitigatio pœnæ, quæ in hoc differt ab aggratiatione, quòd per eam ex parte tantum remittatur pœna, fit quoque à Principe ob causas, V. G. ob merita, dignitatem, antecedentem vitæ integritatem &c. vel à lege ob eruditionem & artificium insigne l. 31. ff. h. r. ob ætatem tenellam, l. 16. §. 3. ff. h. r. l. 108. ff. de reg. jur. vel ingravescentem ætatem, l. 38. §. 4. & 7. ff. ad Leg. Jul. de adult. l. 3. §. 7. ff. ad S. C. Syllan. ob sexum, Hahn ad Wesenb. h. r. n. 10. ob diuturnam incarcerationem. Vel à Judice, si justitia remissionem urgeat; Judicis enim aliàs non est clementiam contra legem exercere inconsulto Principe, quare probè discernendi sunt casus justitiæ & clementiæ, quos magno numero collectos vide apud Tiraq. de pœn. temper. Farin. de pœn. remut. Carpz. pr. crim. q. 143. usque ad q. 150. causam verò mitigationis Judex in sententia adscribere debet, l. 6. ff. de appel. recip. l. 38. §. 6. ff. ad Leg. Jul. de adult. Carpz. q. 142. n. 55. Saltem in genere dicendo: justis de causis non moventibus; cum præsumptio sit pro Judice. Gail. de pac. pub. l. 2. c. 9. n. 26.

CAPUT II.

De pœnis Ecclesiæ in specie.

Quest. 499. Pœnæ pecuniariæ an & quibus & à quibus Judicibus ecclesiasticis imponi possint?

Resp. Possunt hæc pœnæ infligi non tantum Clericis, sed etiam laicis, si crimen est fori ecclesiastici aut mixti ab Episcoporum Vicariis Generalibus, similibusque Judicibus ecclesiasticis, Abb. in c. licet. h. r. n. 8. Barb. ibid. n. 2. Fagn. n. 97. Clar. §. fin. q. 8. num. 5.

Covat. l. 2. var. c. 9. num. 8. Farin. pr. crim. q. 19. n. 51. Oliva. p. 2. fori eccles. q. 9. n. 1. juxta c. statum. 16. q. 1. c. si vos. 23. q. 5. c. dilectus. de Off. Ordin. c. postulasti de Judicis. c. in Archiepiscopatu. de raptor. & juxta ubique receptam, quicumque enim de crimine cognoscere potest, potest etiam pœnam tali crimini à jure statutam infligere, Pirh. h. r. n. 7. cum communi; possunt autem dicti Judices ecclesiastici de criminibus fori mixti etiam laicorum sibi in temporalibus non subjeutorum cognoscere æquè

ac de causis merè spiritualibus, ut constat, adeoque & pœnas etiam pecuniarias, si hæc à jure iis criminibus statutæ, infligere, quin & eas, ubi jure non impostæ, sed earum definitio arbitrio Judicis relicta (saltem post Trident. Sess. 25. c. 3. de reformat.) Fagn. in c. licet. h. t. n. 11. 12. & 21. Oliva l. c. n. 2. Pirh. h. t. n. 7. in fine. Wiestn. h. t. n. 22. Quod si verò jus statuat solam pœnam Spiritualem vel corporalem pro crimine aliquo, Judicem non posse illam in aliam commutare, nisi qui potest in illo crimine dispensare, asserit Pirh. l. c. quamvis Abb. in cit. c. licet. & Fagn. ibid. n. 13. dicant, quemlibet Judicem potentem de causa cognoscere posse pœnam à jure statutam in pecuniariam commutare, modò id faciat in sententiæ prolatione & cognitâ causâ.

Quest. 500. Pœnæ pecuniariæ, quibus ab Episcopo aliisque Judicibus ecclesiasticis applicandæ?

R Esp. Quamvis quondam passim recepta fuerit doctrina & facta distinctio à Covar. l. c. n. 9. quâ permittit pœnas pecuniarias à lege, statuto, vel consuetudine definitas à dictis Judicibus propriis usibus applicari, nisi ex alteri, præsertim certæ causæ piæ vi ejusdem statuti aut ex recepto usu applicandæ, aut ut addit Oliva n. 13. & 17. eæ in reparationem injuriæ vel damni illati sint impendendæ, eas verò pœnas arbitrio Judicis statutas non ipsi, sed piis tantùm usibus applicandas censet ex ea ratione, ne ex hoc suspicionem avaritiæ incurrat, quam auctoritas legis removet, & arbitrium proprium Judicis ingerit. Huic tamen distinctioni locus amplius non est, dum ad tollendam istiusmodi avaritiæ suspicionem Trid. l. c. multas pecuniarias indistinctè, sive vi legis seu statuti, sive à Judice sint impostæ crimini, voluit applicari, non Episcopo seu cameræ episcopali, sed locis aut causis piis ibi existentibus, ut cum Quarant. in summa Bullarii v. pœna. adductis Cardinalium S. Concilii inter pretum declarationibus, tradunt Barb. de off. & potest. episc. alleg. 107. n. 19. Dianap. 10. rr. 8. resolut. 2. §. ad hæc omnia. Testans hoc decretum Concilii à majore & meliore parte Episcoporum observari; quo tamen non obstante, casu quò Episcopus pauper sit, posse istiusmodi pœnas statuto diocelano, exceptis iis, quæ clericis concubinariis, aut non residentibus imponuntur, statutas ejus usibus applicari tradit & declarat S. Concilii decretum, & stabiliunt Barb. in cit. c. 3. Trid. Oliva. l. c. n. 16. quod proinde in Episcopis Hispaniæ & Lusitaniæ (quibus addi possunt plerique Germaniæ Episcopi) utpote abundantibus redditibus, non procedere notant cit. A. A.

Quest. 501. An pœna confiscationis bonorum locum habeat in clericis, & quibus bona confiscata cedant?

R Esp. ad primum: Affirmativè c. vergetis, de heretic. c. cum secundum. ibid. in 6. c. super. de V. S. idque, sive clericis infligatur per sententiam, sive criminis, cui à jure inflicta, rei declarentur.

2. Resp. ad secundum: Si beneficium habeant, applicantur ecclesiæ, à qua stipendium receperunt c. excommunicamus. §. damnati. de heret. si nulli ecclesiæ deserviverunt, bona illa cedunt fisco ecclesiæ seu Episcopi in pios usus distribuenda. Farin. pr. crim. q. 190. a. 154. bona verò patrimonialia, imò & accepta ex beneficiis, ubi clerici liberè disponere possunt de iis ad instar patrimonialium, ea cedere

fisco seculari præter alios notant Sanch. l. 2. moral. c. 20. n. 25. Oliva foreccles. p. 2. q. 8. n. 21. apud Wiestn. h. t. n. 33.

Quest. 502. Num torturæ subijci & pœnis corporalibus à Judicibus ecclesiasticis affici possint clerici?

R Esp. ad primum: Tamen negent hoc ipsum aliqui cum Gl. in l. milites. C. de question. v. pœnis. & Everhard. legal. arg. loc. 56. n. 4. exemplo adscriptorum prophane militiæ, qui questionibus non subijciebantur, & hoc ipsum esse consorte juri imperiali, Arg. cit. L. & veteri Ecclesiæ disciplinæ ex Concil. Matifconensi 1. can. 19. & Altiliodorensi. can. 33. & Innoc. I. Epist. 13. satis constat, ut inquit Wiestn. h. t. n. 26. modernâ tamen curiarum ecclesiasticarum praxi clericos, etiam in sacris constitutos, & Sacerdotes à tortura non eximi, sed de enormibus criminibus suspectos & diffamatos questionibus seu torturæ subijci posse, citatis aliis tradunt Farin. pr. crim. q. 4. n. 7. Guazzin. de defens. reorum 33. c. 10. n. 3. qui tamen monet, ob præsumptionem integritatis & innocentie fundatam in S. ordinis & status dignitate ad torturam clericorum maximè Sacerdotum indicia urgentiora delicti requiri, quàm ex quibus laici torqueri solent, & mitius torquendos quàm illos, ut Clarus §. fin. q. 64. n. 24. quin & ultra indicia ad horum torturam sufficientia etiam aliquam delicti & personæ infamiam requirit Farin. l. c. num. 9. Porò quamvis jure antiquo Clerici per ministros laicos torqueri non poterant, per consuetudinem tamen hodiernam eorum torturam ministris laicis ab Episcopo demandari posse, notant Farin. n. 14. Guazzin. n. 4. fortè ut Wiestn. h. t. n. 26. in fine, sicut eorum captura, incarcerationio ministris laicis committi potest. Unde etiam

2. Resp. ad secundum: Videri potest, infligi illis posse à ministris laicis de mandato Episcopi verberationem seu flagellationem, juxta c. 1. de calumniat. saltem moderatam, ne in sanguinis vindictam transire videatur, quod tamen etiam de jure fieri possit, à curiis tamen episcopalibus Hispaniæ, Franciæ, Lusitaniæ recessisse testantur Clar. §. fin. q. 70. n. 2. Oliv. foreccles. q. 10. n. 8. apud Wiestn. h. t. n. 25. dicentem se quoque in Germania illam pœnam inflictam Clericis non meminisse audisse.

Quest. 503. Pœna carceris, detractionis in monasterium qualiter irrogari possit clericis?

R Esp. ad primum: Incarceratio custodiæ causâ decerni potest clerico de fuga suspecto, c. si clericos. de sent. excomm. in 6. Streinius sum. jur. can. p. 3. t. 16. §. 2. du. 14. n. 2. præmissâ tamen prius informatione de infamia & indicis criminis, eò quòd incarcerationio etiam sola infamiam & non facilè reparabile præjudicium asserre soleat. Felin. in c. cum super. de sent. & re judic. Jalon. in L. si se. §. 6. ff. de re judic. Praefatus pr. episcop. p. 2. c. 4. a. 14. n. 2. quos citat & sequitur Wiestn. h. t. n. 30. debetque carcer solius custodiæ causâ decretus, esse honestus & non corporis afflictivus, ut cit. A. A. solèturque protrahi, quousque durat judicium, ut Streinius l. c. carceri verò causâ pœnæ perpetuus, etiam hominibus liberis decerni non poterat, sed solis servis, L. servus. junctâ à L. incredibile. c. h. t. jure tamen & usu tribunalium ecclesiasticorum carcer tam temporaneus quàm perpetuus in pœnam criminum capitalium (non quorumcunque, sed jure

expres-